

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце і
адукацыйных пianaцьях

В. І. Мупрыс

« 16 » 2018 г.

Рэгістрацыйны №УД-5979 /вуч.

СУЧАСНАЯ МЕДЫЯКУЛЬТУРА

**Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці**

1-23 81 08 Медыякамунікацыі

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарта _____ і вучэбнага плана (11.05.2018, № Е 23-317/уч.) Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта па спецыяльнасці II ступені вышэйшай адукацыі (магістратуры) 1-23 81 08 Медыякамунікацыі.

СКЛАДАЛЬНІК:

Тычко Г.К., прафесар кафедры медыялогіі і вэб-журналістыкі факультэта журналістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар філалагічных навук, прафесар.

РЭЦЭНЗЕНТ:

Мальчэўская А.А., галоўны рэдактар часопіса «Полымя».

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай тэхналогій камунікацыі факультэта журналістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
(пракакол № 14 ад 01.06.18);
Навукова-метадычным Саветам БДУ
(пракакол №7 ад 13.07.18).

Загадчык кафедры _____

подпіс

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Мэта вучэбнай дысцыпліны – фарміраванне навыкаў прафесійнага медыйнага разумення і аналізу развіцця сучаснай сусветнай медыякультуры з пункту гледжання яе прадуктаў у працэсе прафесійнай дзейнасці журналістаў

Задачы дысцыпліны:

1. паглыбіць у магістрантаў веды пра паняцце «медыя» і пра сутнасць асноўных тэрмінаў, якія складаюць паняцце «медыякультура»;

2. сфарміраваць уяўленне пра асноўныя этапы гістарычнага развіцця медыякультуры;

3. забяспечыць магістрантаў ведамі пра сучасную сацыякультурную сітуацыю і асаблівасці функцыянавання медыякультуры ў розных краінах свету;

4. сфарміраваць навыкі аналізу тэкстаў сусветнай і нацыянальнай медыякультуры з улікам асноўных паняццяў псіхалогіі медыяўспрымання.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі магістра. Вучэбная дысцыпліна «Сучасная медыякультура» адносіцца да кампанента ўстановы адукацыі, профілю «карпаратыўныя стратэгічныя камунікацыі», модулю «тэкст у сістэме медыякультуры».

Сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі, уключаючы вучэбныя дысцыпліны кампанента ўстановы вышэйшай адукацыі, дысцыпліны спецыялізацыі і інш. Вучэбная дысцыпліна звязана з вучэбнай дысцыплінай дзяржаўнага кампаненту «Тэорыя медыякамунікацый».

Патрабаванні да кампетэнцый

Засваенне вучэбнай дысцыпліны «Сучасная медыякультура» павінна забяспечыць фарміраванне наступных універсальных і паглыбленых прафесійных кампетэнцый магістраў:

паглыбленыя прафесійныя кампетэнцыі:

УПК-1. Ведаць, разумець і ўмець выкарыстоўваць тэорыі і мадэлі камунікацыі ў вырашэнні прафесійных задач.

спецыяльныя кампетэнцыі:

ІСК-11. Прымяняць веды аб прынцыпах і спецыфіцы сучаснага этапу развіцця медыякультуры для распрацоўкі і рэалізацыі камунікацыйных праектаў.

У выніку асваення вучэбнай дысцыпліны магістрант павінен:

ведаць:

– ролю медыякультуры ў працэсе фарміравання і развіцця сацыяльна-эканамічных сістэм;

– асноўныя этапы развіцця навуковай думкі ў сферы гісторыі і тэорыі медыякультуры, працы вядучых тэарэтыкаў ў гэтай галіне ведаў;

– гісторыю культуры як гісторыю камунікатыўных узаемадзеянняў;

– тыпы грамадстваў і сацыяльна-эканамічных сістэм з пункту гледжання медыякультуры;

– сучасныя тэхналогіі і механізмы медыякамунікацыі;

умець:

– аналізаваць і тлумачыць асноўныя праблемы культуры і сацыяльнага жыцця з пункту гледжання задзейнічаных медыя;

– выкарыстоўваць арыентацыю ў прасторы сучаснай медыякультуры і разуменне яе значэння для стымулявання творчага працэсу ў прафесійнай дзейнасці,

– ацэньваць сацыяльныя і культурныя наступствы выкарыстання медыякультуры ў індывідуальнай дзейнасці і ў працы творчага калектыву

валодаць:

– навыкамі крытычнага аналізу прадуктаў сучаснай медыякультуры;

– здольнасцю выкарыстоўваць медыякультуру ў якасці канала прасоўвання ідэі, у стварэння тэкстаў у сферы навуковай журналістыкі.

Структура вучэбнай дысцыпліны

Структура зместу вучэбнай дысцыпліны ўключае такія дыдактычныя адзінкі, як тэмы, у адпаведнасці з якімі распрацоўваюцца і рэалізуюцца адпаведныя лекцыйныя і семінарскія заняткі. Прыкладная тэматыка семінарскіх заняткаў прыведзена ў інфармацыйна-метадычнай частцы.

Інфармацыя аб вучэбнай дысцыпліне: агульная колькасць гадзін, размеркаванне аўдыторнага часу, працаёмкасць, форма атэстацыі

Курс	1
Семестр	1
Усяго гадзін па дысцыпліне	108
Усяго аўдыторных гадзін па дысцыпліне	36
Лекцыі	16
Семінарскія заняткі	12
КСР (аўдыт./па-за аўдыт.)	8 (4+4)
Працаёмкасць вучэбнай дысцыпліны	3 з.е.
Форма выніковай атэстацыі	залік

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Паняцце медыякультура. Знакавы і камунікатыўны характар культуры

Агульнае паняцце пра медыякультуру і медыя ва ўмовах інфармацыйнага грамадства. Тэрмін «медыя» і яго ўжыванне ў сучасным свеце ў якасці аналага СМК. Культура як спосаб знешнебіялагічнай адаптацыі. Падзел працы і знешнія пашырэнні чалавека. Сацыялізацыя. Культура як рэпрэсія. Камунікатыўныя прастора і яе арганізацыя: сімвалічная, візуальная, падзейная, міфалагічная, Паняцце каштоўнасці камунікатыўнага тэксту (дзеяння). Семіятычная тэорыя медыя і яе базавыя палажэнні ў кантэксце праблем медыякультуры.

Тэма 2. Культура масавага і інфармацыйнага грамадства. Вядучыя культуралагічныя канцэпцыі медыя

Феномен спажывання ў постіндустрыяльным грамадстве: Высокая і масавая культура ва ўмовах медыя. Праблема экспертызы ў медыякультуры. СМІ як комплекс камунікацыйных каналаў для падрыхтоўкі і перадачы інфармацыі масавай аўдыторыі. Культуралагічная тэорыя медыя і яе базавыя палажэнні.

Роля тэхналогій у жыцці чалавека і соцыўма. Інфармацыя ў чалавечай супольнасці. Гарачыя і халодныя сродкі камунікацыі. Медыявірусы. Камунікацыя як фактар развіцця соцыуму і стабільнасці. Генезіс інфармацыйных тэхналогій. Канцэпт «глабальнай вёскі». Грамадства як віртуальная рэальнасць. Чалавек у эпоху масмедыя.

Тэма 3. Формы і прынцыпы пабудовы медыятэксту

Друкаваныя медыя. Электронныя медыя. Жанравая структура медыя: баявік, меладрама, трылер, камедыя. Медыятэкст як твор інфармацыйнага ці мастацкага характару (артыкул, фільм, радыё / тэлеперадача і г.д.), які трансліруюцца СМК. Кампазіцыя сучаснага медыятэксту. Мова і тэхналогія медыя. Рэпрэзентацыя медыя. Наратыўнасць, меладраматызм, серыйнасць, цытатнасць, гіпертэкстуальнасць як асноўныя прынцыпы пабудовы медыя тэкстаў. Экспансія забаўляльнасці ў медыя. Шоў як прынып прадстаўлення інфармацыі, ведаў, палітыкі, рэлігіі. Тэхналогія стварэння бэстсэлера і блокбастра. Высокая літаратура як прыбытковы бізнэс. Рыторыкі «жоўтай прэсы». Культура масавага турызму. Музей як прэзентацыя культурнай спадчыны. Спартыўныя шоу. Тэхналогіі «здаровага ладу жыцця» ў медыякультуры.

Тэма 4. Электронная культура

Замышчэнне пісьмовых кодаў аўдыявізуальнымі. Змяненне аблічча тэкстаў і практык іх чытання / прагляду. Паўсядзённая вытворчасць і спажыванне вобразаў. Прынцыпы медыйнага гледжання, відэакліп, «фасетны зрок». Адаптацыя гледача да складаных тэхналогій паказу вобразаў. Кампутарныя гульні: асаблівасці атрымання інфармацыі. Перанос новых прынцыпаў гледжання ў кіно. Культура фрагмента, уздзеянне хуткасці падачы матэрыялу на паведамленне. Спосабы прадстаўлення рэальнасці ў электронных медыя: канвенцыі, мовы, прынцыпы пабудовы, віртуальныя рэканструкцыі. Рэальнасць відэа. Размыванне межаў прыватнага і вынесенага на ўсеагульны агляд: рэаліці-шоў, ток-шоу, інфармацыя пра жыццё зорак. Прыватная прастора ў інтэрнэце: старонкі ў сацыяльных сетках, блогі.

Тэма 5. Псіхалогія медыяўспрымання

Медыяўспрыманне – як ўспрыманне пачуццяў і думак аўтараў медыятэксту, выяўленых у слоўным, аўдыёвізуальным, прасторава-часавым вобразах. Працэс медыяўспрымання (вобразнае абагульненне, сінтэз элементаў слоўнага, гукарокавага і прасторава-часовага апавядання, суперажыванне і сатворчасці). Асноўныя заканамернасці і асаблівасці медыяўспрымання (генетычныя, ўзроставыя, сацыяльныя, нацыянальныя, прафесійныя і інш.) Тыпалогія узроўняў медыяўспрымання, інтарэсаў і матываў аўдыторыі ў залежнасці ад генетычнага кода, асяроддзя, узросту, полу, выхавання і адукацыі і г.д. Асноўныя ўзроўні медыяўспрымання: першасная ідэнтыфікацыя; другасная ідэнтыфікацыя з персанажам медыятэксту; комплексная ідэнтыфікацыя з аўтарам медыятэксту.

Тэма 6. Медыякультура як бізнес і палітыка

Рэклама, брэндынг і PR як феномены медыякультуры. Палітычныя, камерцыйныя і гуманітарныя тэхналогіі ў медыякультуры. Тэорыя «спажывання і задавальнення» як тэорыя абмежаванага ўплыву медыя.

Медыя-пасярэднікі – сацыяльная група ў культуры інфармацыйнага грамадства. Афармленне масавай камунікацыі як сацыяльнага інстытута. Шоу як прынцып арганізацыі рэальнасці. Медыякультура як палітыка. Спосабы прэзентацыі палітычнага ва ўмовах татальнасці СМІ. Шоў як прынцып арганізацыі палітычных кампаній. Інфармацыйныя і псіхалагічныя вайны.

Тэма 7. Прыватнасць і свабода ў медыякультуры

Базавыя палажэнні «ін'екцыйнай» тэорыі медыя. Прыватная прастора ў СМІ і Інтэрнэце. Прадстаўленне штодзённага вопыту ў медыясферы. Мовы і спосабы прадстаўлення сябе, штодзённага жыцця ў Інтэрнэце. Маніпуляцыя як спосаб камунікацыі і як спосаб кантролю. Праблематыка свабоды ў

медыякультуры. Страх татальнага кантролю. Індустрыя медыярэйтынгаў. Медыя і самарэфлексіі стваральнікаў і спажыўцоў медыйнай прадукцыі. Іронія, інверсіі сэнсаў, спробы трансфармацыі значэнняў мэйнстрыму ў вырабляемых культурных тэкстах. Уключэнне формаў андэграўнду і супраціўленняў камерцыйную відовішчную культуру. «Інфармацыйныя бомбы» і медыявірусы. Крытыка медыякультуры. Глобалізацыя і пратэстныя грамадскія рухі. Будучыня медыякультуры. Стратыфікацыя медыякультуры. Гендэрныя аспекты функцыянавання медыякультуры. Сутыкненне гендэрных страт («вайна мужчын і жанчын»). Бацькі і дзеці ў сучаснай культуры. Праблема фіксацыі і перадачы культурнай спадчыны.

Тэма 8. Прагнозы развіцця медыякультуры

Самабытнае (нацыянальнае) і агульначалавечае ў культурнай камунікацыі. Праявы культурнага таталітарызму ва ўмовах двухпалярнага свету і ў канцы XX - пачатку XXI стст. Некрытычнае запазычанне заходніх навацый у медыякультуры Беларусі. Перадумовы поспеху масавай медыякультуры (забаўляльнасць, сістэма «эмацыйных перападаў», ўлік тыпалогіі медыяўспрымання і інш.). Асноўныя тэксты медыякультуры: у літаратуры, кіно, музыцы. Інтэрактыўнасць і камунікацыя на радыё і тэлебачанні. Мабільная сувязь, СМС-паведамленні, зносіны ў сетках: патрэба ў бесперапыннай камунікацыі і залежнасць ад яе. Сімуляцыі і рэальнасць: асноўная праблема XXI стагоддзя. Прагнозы развіцця медыякультуры.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Дзённая форма атрымання адукацыі з ужываннем дыстанцыйных адукацыйных тэхналогій

Нумер тэмы	Назва тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін				Колькасць гадзін КСР	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарыя заняткі	Лабараторныя заняткі		
1	Паняцце медыякультура. Знакавы і камунікатыўны характар культуры	2		2			Вуснае апытанне, абмеркаванне
2	Культура масавага і інфармацыйнага грамадства Вядучыя культуралагічныя канцэпцыі медыя	2		2		2	Апытванне, дыскусія, пісьмовая праца
3	Формы і прынцыпы пабудовы медыятэксту	2		2			Вуснае апытанне, груповае дыскусія
4	Электронная культура	2				2 (ДН)	Напісанне эсэ (у электронным выглядзе)
5	Псіхалогія медыяўспрымання	2		2			Апытванне, абмеркаванне
6	Медыякультура як бізнес і палітыка	2		2			Апытванне, груповае дыскусія

7	Прыватнасць і свабода ў медыякультуры	2		2		2	Апытанне. Пісьмовая праца
8	Прагнозы развіцця медыякультуры	2				2 (ДН)	<i>Прадстаўленне рэфератаў</i> (у электронным выглядзе)
	Усяго:	16		12		8	

ИНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Пералік асноўнай літаратуры

1. Булатова, С.Н. Современная медиакультура: учебное пособие / С.Н. Булатова, А.В. Петров, В.А. Рыжкович. – Иркутск: ИГУ, 2014. 168 с.
2. Кириллова, Н. Б. Медиакультура. Теория, история, практика. Учебник для вузов. – М.: Академический Проект. – 2008. 496 с.
3. Булатова, С. Н. Социология массовой коммуникации: учебное пособие. / С. Н. Булатова. – Иркутск: ИГУ, 2014. 130 с.

Пералік дадатковай літаратуры

1. Барт, Р. Мифологии. М., 1996.
2. Белл, Д. Постиндустриальное общество. М., 2003.
3. Беньямин, В. Производство искусства в эпоху его технической воспроизводимости. М., 1996.
4. Бодрийяр, Ж. Прозрачность зла. М., 2000
5. Бурдые, П. О телевидении и журналистике. М., 2002.
6. Васильева, Л.А. Делаем новости! М., 2002.
7. Вирилио, П. Информационная бомба. Стратегия обмана. М., 2002.
8. Дебор Ги. Общество спектакля. М., 2000.
9. Зимен, С., Бротт, А. Бархатная революция в рекламе. М., 2003.
10. Иванов, Д.В. Виртуализация общества. Л., 2000.
11. Йенсен, Р. Общество мечты. Как грядущий сдвиг от информации к воображению преобразит ваш бизнес. СПб., 2002.
12. Кастельс, М. Информационная эпоха. Экономика, общество и культура. М., 2000.
13. Кириллова, Н.Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну. М., 2005.
14. Кляйн, Н. No Logo. Люди против брэндов. М., 2003.
15. Луман, Н. Реальность массмедиа. М. 2005.
16. Маклюэн, М. Понимание медиа: внешние расширения человека. М., 2003.
17. Ортега-и-Гассет, Х. Восстание масс // Эстетика. Философия культуры. М., 1991.
18. Прокофьев, А. "Клиповое сознание" как форма восприятия и результат воздействия современного телевидения // Наука телевидения. Научный альманах. Вып. 1. М., 2004.
19. Рашкофф, Д. Медиавирус. Как поп-культура тайно воздействует на ваше сознание. М., 2003.
20. Уэбстер, Ф. Теории информационного общества. М., 2004.
21. Хоркхаймер, М., Адорно Т.В. Диалектика просвещения. Философские фрагменты. М.-СПб., 1997.
22. Эриксен, Т.Х. Тирания момента. Время в эпоху информации. М., 2003.

Пералік рэкамендуемых сродкаў дыягностыкі і методыка фарміравання выніковай ацэнкі

1. *Вуснае апытанне*

Адзнака за апытанне на семінарскіх занятках ўключае:

- адказ (паўната адказу) - 60%;
- пастаноўку пытанняў - 20%;
- удзел у дыскусіі, дапаўненні і заўвагі - 20%.

2. *Вусная прэзентацыя*

Адзнака вуснай прэзентацыі ўключае:

- змест выступу (яснасць, доказнасць, адпаведнасць тэме і аўдыторыі, крэатыўнасць) - 50%;
- кіраванне камунікацыяй (аратарскае майстэрства, узаемадзеянне з аўдыторыяй) - 35%;
- прымяненне візуальных сродкаў - 15%.

3. *Пісьмовая работа*

Адзнака пісьмовай работы ўключае:

- паўната выкладзенай інфармацыі - 40%
- яснасць, лагічнасць, доказнасць, несупярэчлівасць - 60%.

4. *Эсэ*

Адзнака эсэ ўключае:

- выразна сфармуляваная аўтарская пазіцыя - 15%;
- наяўнасць аргументаў і доказаў у падтрымку аўтарскай пазіцыі - 25%;
- паўната раскрыцця тэмы - 20%;
- Структураванне і лагічнасць выкладу - 25%;
- прывядзенне неабходных спасылак на тэксты, якія абмяркоўваюцца, - 15%.

5. *Реферат*

Адзнака рэферата ўключае:

- ўзровень эрудыраванасці аўтара па вывучанай тэме (актуальнасць і своечасовасць разгледжанай праблемы, ступень знаёмства аўтара працы з актуальным станам праблематыкі, якая вывучаецца, паўната цытавання крыніц, ступень выкарыстання ў рабоце вынікаў даследаванняў і ўстаноўленых навуковых фактаў) - 40%;
- асабістыя заслугі аўтара рэферата (дадатковыя веды, выкарыстаныя пры напісанні працы, навізна пададзенага матэрыялу і разгледжанай праблемы, узровень валодання тэматыкай і навуковае значэнне доследнага пытання) - 40%;
- характар рэферата (лагічнасць падачы матэрыялу, пісьменнасць аўтара, правільнае афармленне работы, належная адпаведнасць рэферата ўсім стандартным патрабаванням) - 20%.

Пры фарміраванні выніковай адзнакі выкарыстоўваецца рэйтынгавая ацэнка ведаў магістранта, якая дае магчымасць прасачыць і ацаніць дынаміку працэсу дасягнення мэтай навучання. Рэйтынгавая адзнака прадугледжвае выкарыстанне вагавых каэфіцыентаў для бягучага кантролю ведаў і бягучай атэстацыі навучэнцаў па дысцыпліне.

Прыкладныя вагавыя каэфіцыенты, якія вызначаюць уклад бягучага кантролю ведаў і бягучай атэстацыі ў рэйтынгавую ацэнку:

- адказы на семінарах, удзел у дыскусіі, рашэнне сітуацыйных задач - 20%;

- напісанне эсэ - 20%;

- падрыхтоўка прэзентацыі - 20%;

- падрыхтоўка рэфератаў - 20%;

- пісьмовая праца - 20%.

Рэйтынгавая адзнака па дысцыпліне разлічваецца на аснове адзнакі бягучай паспяховасці і экзаменацыйнай адзнакі з улікам іх вагавых каэфіцыентаў. Адзнака па бягучай паспяховасці складае 60%, экзаменацыйная адзнака - 40%.

Прыкладны пералік заданняў для кіруемай самастойнай работы магістрантаў

Тэма 2. Культура масавага і інфармацыйнага грамадства Вядучыя культуралагічныя канцэпцыі медыя (2 г.)

Форма кантролю – пісьмовая праца. Для падрыхтоўкі да пісьмовай працы магістранты дзеляцца на некалькі груп (па 3-4 чалавек у кожнай), для кожнай групы выдаецца індывідуальнае заданне, якое выконваецца членамі групы сумесна. На занятку групы прэзентуюць выкананыя заданні.

Тэма пісьмовай працы: «Даследаванне тэкстаў медыякультуры ў святле вядучых культуралагічных канцэпцый». Рэкамендуецца прапаноўваць навучэнцам для аналізу надзённыя тэксты сучаснай айчынай медыякультуры, якія адлюстроўваюць інтарэсы моладзевай аўдыторыі.

Тэма 4. Электронная культура (2 г. - ДН)

Форма кантролю – напісанне эсэ з наступным абмеркаваннем на форуме адукацыйнага парталу

Метадычныя рэкамендацыі па напісанні эсэ

Адным з асноўных відаў задання кіраванай самастойнай працы з'яўляецца падрыхтоўка эсэ па адной з пранаваных тэм.

Эсэ – гэта праявічны твор невялікага аб'ёму і свабоднай кампазіцыі, дзе выказваюцца індывідуальныя ўражанні і меркаванні па канкрэтнай нагодзе

альбо пытанні, і якое не прэтэндуе на канчатковую або вычарпальную трактоўку прадмета.

Прапанаваныя тэмы носяць дыскусійны характар. Пункт гледжання навукоўцаў па гэтай праблематыцы можа не супадаць з пунктам гледжання магістранта. Ацэньваецца якасць, паўната, доказнасць аргументацыі ўласнай пазіцыі.

Аб'ём працы не павінен перавышаць 5 старонак фармату А4, рэкамендуемы шрыфт – Times New Roman, кегль 14, інтэрвал 1,5.

Ва Уступе пазначаецца мэта аўтара і агульны кантэкст, неабходны для разумення наступнага выкладу. У кожным абзацы асноўнай часткі звычайна абмяркоўваецца фрагмент тэзісу, сфармуляванага ва ўступе. У сукупнасці абзацы асноўнай часткі павінны быць лагічна звязаныя паміж сабой. Апошні абзац уяўляе сабой заключэнне, у якім паводзяцца высновы, абгрунтоўваюцца рэкамендацыі альбо робяцца прагнозы.

Крытэрыі ацэнкі:

1. сфармуляваная аўтарская пазіцыя (тэзісы);
2. пазіцыя падмацавана аргументамі і доказамі;
3. прадэманстравана бачанне розных пазіцый;
4. факты адзелены ад меркаванняў;
5. тэма раскрыта поўнасцю;
6. тэкст структураваны і лагічны;
7. прыводзяцца дакладныя спасылкі на тэкст, які цытуецца альбо абмяркоўваецца.

Прыкладны спіс тэм эсэ для выканання кантралюемай самастойнай работы

1. Праблематыка свабоды ў медыякультуры.
2. Постмадэрнізм і медыякультура
3. Жаночая і мужчынская культуры.
4. Бацькі і дзеці ў сучаснай культуры.
5. Творчасць і крэатыўнасць ў кантэксце медыякультуры
6. Грамадства як віртуальная рэальнасць. Чалавек у эпоху мас-медыя.

Прыкладны спіс дапаможнай літаратуры па тэме

1. Беньямин В. Произведения искусства в эпоху его технической воспроизводимости. Избр. эссе. – М., 1996.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности. – М., 1995.
3. Борев В. Ю., Коваленко А. В. Культура и массовая коммуникация. – М., 1986.
4. Кириллова Н.Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну. М., 2005.
5. Левшина И. С. Подросток и экран. – М., 1989.

6. Орлов А. Виртуальная реальность. Пространство экранных культур как среда обитания//ГЕО, 1997, № 5.
7. Ортега-и-Гассет Х. Восстание масс. – М., 1978.
8. Ортега-и-Гассет Х. Дегуманизация искусства и другие работы. – М., 1991.
9. Проблемы медиапсихологии/Сост. Е. Е. Пронина. – М., 2002.
10. Рашкофф Д. Медиавирус. Как поп-культура тайно воздействует на ваше сознание. – М., 2003.
11. Сорокин П. А. Человек, цивилизация, общество. – М., 1992.
12. Тоффлер Э. Третья волна. – М., 1999.
13. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1989.
14. Юшквичус Г. Почему в мире исчезает свобода печати?//ТелеЦентр, – М., 2005, № 1.

Тэма 7. Прыватнасць і свабода ў медыякультуры (2 г.)

Форма кантролю – пісьмовая праца. Для падрыхтоўкі да пісьмовай працы магістранты дзеляцца на некалькі груп (па 3-5 чалавек у кожнай), для кожнай групы выдаецца індывідуальнае заданне, якое выконваецца членамі групы сумесна. На занятку групы прэзентуюць выкананыя заданні. Тэма пісьмовай працы: «Прыватная прастора ў СМІ і Інтэрнэце». Рэкамендуецца прапаноўваць навучэнцам кейсы, звязаныя з праблемамі гендэрных аспектаў функцыянавання медыякультуры, праблем бацькоў і дзецей у сучаснай культуры, фіксацыі і перадачы культурнай спадчыны.

Тэма 8. Прагнозы развіцця медыякультуры (2 г. ДН)

Форма кантролю – напісанне рэфератыўнай працы ў форме рэферата-дакладу. Рэферат-даклад, побач з традыцыйным аналізам матэрыялаў першакрыніцы, уключае ў сябе аб'ектыўную ацэнку праблемы; рэферат-даклад больш разгорнуты і мае больш глыбокі даследчы характар у параўнанні з рэфератам-аглядам.

Метадычныя рэкамендацыі на напісанні рэфератыўнай працы

Падрыхтоўка рэфератаў ажыццяўляецца ў рамках пазааўдыторных гадзін кіруемай самастойнай работы магістрантаў. Прадугледжвае выкананне навучэнцамі пісьмовай працы (у электронным выглядзе) на адну з прапанаваных выкладчыкам тэм ці прапанаваных самімі магістрантамі ў рамках агульнай тэмы заняткаў.

Патрабаванні да афармлення рэферата: шрыфт – Times New Roman, памер шрыфта – 14 кегль, міжрадкавы інтэрвал – 1,5; поля ўсюды – 20 мм; аб'ём – не больш за 5 старонак.

Прыкладны спіс тэм рэфератыўнай працы для выканання кіруемай самастойнай работы.

1. Дыялектыка самабытнага (нацыянальнага) і агульначалавечага ў культурнай камунікацыі.
2. Культурны таталітарызм у аднапалярным свеце канца XX – пачатку XXI стст.
3. Масавая медыякультура і прычыны яе поспеху.
4. Інтэрактыўнасць і камунікацыя на радыё і тэлебачанні.
5. Сімуляцыі і рэальнасць: асноўная праблема XXI стагоддзя.
6. Фантастыка і асэнсаванне яе сродкамі масавага інфармацыйнага грамадства і яго культуры.
7. Футуралогія і прагнозы развіцця медыякультуры.
8. Уласны культурны таталітарызм і некрытычнае запазычанне заходніх навацый у медыякультуры Беларусі.

Прыкладная тэматыка семінарскіх заняткаў

Тэма 1. Паняцце медыякультура. Знакавы і камунікатыўны характар культуры

Пытанні для абмеркавання:

1. Дайце вызначэнне паняццяў медыякультура і медыя ва ўмовах інфармацыйнага грамадства. Ахарактарызуйце тэрмін «медыя» і яго ўжыванне ў сучасным свеце ў якасці аналага СМК.
2. Якія падыходы да разумення самабытнага (нацыянальнага і агульначалавечага існуюць у культурнай камунікацыі?
3. У чым заключаюцца праявы культурнага таталітарызму ва ўмовах двухпалярнага свету і ў канцы XX – пачатку XXI стст.? Што ўяўляе сабой некрытычнае запазычанне заходніх навацый у медыякультуры Беларусі?
4. Ахарактарызуйце перадумовы поспеху масавай медыякультуры (забаўляльнасць, сістэма «эмацыйных перападаў», улік тыпалогіі медыяўспрымання і інш.).
5. Прааналізуйце асноўныя тэксты медыякультуры: у літаратуры, кіно, музыцы.
6. Ахарактарызуйце семіятычную тэорыю медыя і яе базавыя палажэнні ў кантэксце праблем медыякультуры.
7. Ахарактарызуйце культуралагічную тэорыю медыя і яе базавыя палажэнні.

Тэма 2. Культура масавага і інфармацыйнага грамадства

Пытанні для абмеркавання:

1. У чым заключаецца феномен спажывання ў постіндустрыяльным грамадстве?
2. Ахарактарызуйце ролю тэхналогій у жыцці чалавека і соцыўма. Ролю інфармацыі ў чалавечай супольнасці.
3. Што ўяўляюць сабой высокая і масавая культура ва ўмовах медыя?

4. Чаму існуе праблема экспертызы ў медыякультуры? Што ўяўляюць сабой СМІ як комплекс камунікацыйных каналаў для падрыхтоўкі і перадачы інфармацыі масавай аўдыторыі?

5. Што разумеюць пад гарачымі і халоднымі сродкамі камунікацыі? Што ўяўляюць сабой медыявірусы?

6. Паразважайце над праблемамі: Грамадства як віртуальная рэальнасць. Чалавек у эпоху масмедыя.

Тэма 3. Формы і прынцыпы пабудовы медыятэксту

Пытанні для абмеркавання:

1. Ахарактарызуйце друкаваныя медыя і электронныя медыя. Раскажыце пра іх жанравую структуру: баявік, меладрама, трылер, камедыя і інш.

2. Ахарактарызуйце медыятэкст як твор інфармацыйнага ці мастацкага характару (артыкул, фільм, радыё / тэлеперадача і г.д.), які транслююцца СМК.

3. Што ўяўляе сабой кампазіцыя сучаснага медыятэксту?

4. Ахарактарызуйце мовы і тэхналогіі медыя, рэпрэзентацыю медыя.

5. Чаму наратыўнасць, меладраматызм, серыйнасць, цытатнасць, гіпертэкстуальнасць выступаюць сёння асноўнымі прынцыпамі пабудовы медыятэкстаў?

5. Як выяўляецца экспансія забаўляльнасці ў медыя? Якім чынам шоу выступае як прынып прадстаўлення інфармацыі, ведаў, палітыкі, рэлігіі?

6. Што ўяўляюць сабой тэхналогіі «здаровага ладу жыцця» ў медыякультуры?

Тэма 4. Электронная культура. Псіхалогія медыяўспрымання

Пытанні для абмеркавання:

1. Што ўяўляюць сабой прынцыпы медыйнага гледжання. відэакліп. «фасетны зрок»? Якім чынам адбываецца адаптацыя гледача да складаных тэхналогій паказу вобразаў?

3. Ахарактарызуйце кампутарныя гульні: асаблівасці атрымання інфармацыі.

3. Якія спосабы прадстаўлення рэальнасці існуюць у электронных медыя: канвенцыі, мовы, прынцыпы пабудовы, віртуальныя рэканструкцыі? У чым заключаецца рэальнасць відэа?

4. Ахарактарызуйце размыванне межаў прыватнага і вынесенага на ўсеагульны агляд: рэаліці-шоў, ток-шоу, інфармацыя пра жыццё зорак.

5. Раскажыце пра асноўныя заканамернасці і асаблівасці медыяўспрымання (генетычныя, ўзроставыя, сацыяльныя, нацыянальныя, прафесійныя і інш.).

6. Як выяўляюцца асноўныя ўзроўні медыяўспрымання: першасная ідэнтыфікацыя; другасная ідэнтыфікацыя з персанажам медыятэксту; комплексная ідэнтыфікацыя з аўтарам медыятэксту?

Тэма 5. Медыякультура як бізнес і палітыка

Пытанні для абмеркавання:

1. Што ўяўляюць сабой рэклама, брэндынг і PR як феномены медыякультуры? Якім чынам праяўляюцца палітычныя, камерцыйныя і гуманітарныя тэхналогіі ў медыякультуры?

2. Што такое тэорыя «спажывання і задавальнення» з пункту гледжання абмежаванага ўплыву медыя?

3. Ахарактарызуйце медыя-пасярэднікаў як сацыяльную групу ў культуры інфармацыйнага грамадства.

4. У чым заключаецца спецыфіка шоу як прынцыпа арганізацыі рэальнасці? Шоу як прынцыпа арганізацыі палітычных кампаній?

5. Што ўяўляе сабой медыякультура як палітыка? Якія існуюць спосабы прэзентацыі палітычнага ва ўмовах татальнасці СМІ?

6. Што ўяўляюць сабой і інфармацыйныя і псіхалагічныя войны?

Тэма 6. Прыватнасць і свабода ў медыякультуры

Пытанні для абмеркавання:

1. Ахарактарызуйце базавыя палажэнні «ін'екцыйнай» тэорыі медыя .

2. Што такое прыватная прастора ў СМІ і Інтэрнэце? Як адбываецца прадстаўленне штодзённага вопыту ў медыясферы?

3. Што ўяўляе сабой маніпуляцыя як спосаб камунікацыі і як спосаб кантролю?

4. У чым заключаецца праблема свабоды ў медыякультуры?

5. Раскажыце пра сваё бачанне будучыні медыякультуры.

6. Якім чынам выяўляюцца гендэрныя аспекты функцыянавання медыякультуры?

Апісанне інавацыйных падыходаў і метадаў да выкладання вучэбнай дысцыпліны

Пры арганізацыі адукацыйнага працэсу выкарыстоўваюцца наступныя метады і падыходы:

-метад вучэбнай дыскусіі, які прадугледжвае ўдзел студэнтаў у мэтанакіраваным абмене думкамі, ідэямі для прад'яўлення і / або ўзгаднення існуючых пазіцый па пэўнай праблеме. Выкарыстанне метаду забяспечвае з'яўленне новага ўзроўню разумення тэмы, якая вивучаецца, прымяненне ведаў (тэорый, канцэпцый) пры вырашэнні праблем, вызначэнне спосабаў іх вырашэння;

-метады і прыёмы развіцця крытычнага мыслення, якія ўяўляюць сабой сістэму, што фарміруе навыкі працы з інфармацыяй у працэсе чытання і пісьма; разумення інфармацыі як адпраўнага, а не канчатковага пункта крытычнага мыслення;

-метад групавога навучання, які ўяўляе сабой форму арганізацыі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці навучэнцаў, што прадугледжвае функцыянаванне розных тыпаў малых груп, якія працуюць як над агульнымі, так і спецыфічнымі навучальнымі заданнямі.

-эўрыстычны падыход, які прадугледжвае ажыццяўленне магістрантамі асобна-значных адкрыццяў навакольнага свету; дэманстрацыю разнастайнасці рашэнняў большасці прафесійных задач і жыццёвых праблем; творчую самарэалізацыю, якой яны навучаюцца ў працэсе стварэння адукацыйных прадуктаў; індывідуалізацыю навучання праз магчымасць самастойна ставіць мэты, праводзіць рэфлексію ўласнай адукацыйнай дзейнасці.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі самастойнай работы магістрантаў

Самастойная праца магістрантаў у рамках вывучэння вучэбнай дысцыпліны "Сучасная медыякультура" ўключае:

- вывучэнне вучэбна-метадычных матэрыялаў, размешчаных на адукацыйным партале;
- вывучэнне матэрыялаў са спісу рэкамендаванай літаратуры, размешчаных на адукацыйным партале;
- падрыхтоўка эсэ і рэфератыўных работ;
- падрыхтоўка да апытання і вуснай прэзентацыі;
- падрыхтоўка да пісьмовай працы;
- падрыхтоўка да заліку.

Прыкладны пералік пытанняў да заліку

1. Агульнае паняцце пра медыякультуру і медыя ва ўмовах інфармацыйнага грамадства
2. Тэрмін «медыя» і яго ўжыванне ў сучасным свеце ў якасці аналага СМК
3. Культура як спосаб знешнебіялагічнай адаптацыі
4. Камунікатыўныя прастора і яе арганізацыя: сімвалічная, візуальная, падзейная, міфалагічная
5. Паняцце каштоўнасці камунікатыўнага тэксту (дзеяння)
6. Сяміятычная тэорыя медыя і яе базавыя палажэнні ў кантэксце праблем медыякультуры
7. Феномен спажывання ў постіндустрыяльным грамадстве
8. Высокая і масавая культура ва ўмовах медыя

9. Праблема экспертызы ў медыякультуры
10. Культуралагічная тэорыя медыя і яе базавыя палажэнні
11. Роля тэхналогій у жыцці чалавека і соцыума
12. Інфармацыя ў чалавечай супольнасці
13. Гарачыя і халодныя сродкі камунікацыі. Медыявірусы
14. Камунікацыя як фактар развіцця соцыуму і стабільнасці
15. Генезіс інфармацыйных тэхналогій
16. Грамадства як віртуальная рэальнасць. Чалавек у эпоху мас-медыя
17. Друкаваныя медыя. Электронныя медыя
18. Жанравая структура медыя: баявік, меладрама, трылер, камедыя
19. Медыятэкст як твор інфармацыйнага ці мастацкага характару
20. Мова і тэхналогія медыя
21. Наратыўнасць, меладраматызм, серыйнасць, цытатнасць, гіпертэкстуальнасць як асноўныя прынцыпы пабудовы медыятэкстаў
22. Экспансія забаўляльнасці ў медыя. Шоу як прынцып прадстаўлення інфармацыі, ведаў, палітыкі, рэлігіі
23. Тэхналогія стварэння бэстсэлера і блокбастра. Высокая літаратура як прыбытковы бізнэс
24. Культура масавага турызму. Музей як прэзентацыя культурнай спадчыны
25. Тэхналогіі «здаравага ладу жыцця» ў медыякультуры
26. Замяшчэнне пісьмовых кодаў аўдыявізуальнымі. Змяненне аблічча тэкстаў і практык іх чытання / прагляду
27. Паўсядзённая вытворчасць і спажыванне вобразаў. Прынцыпы медыйнага гледжання. відэакліп. «фасетны зрок».
28. Кампутарныя гульні: асаблівасці атрымання інфармацыі.
29. Спосабы прадстаўлення рэальнасці ў электронных медыя канвенцыі, мовы, прынцыпы пабудовы, віртуальныя рэканструкцыі
30. Размыванне межаў прыватнага і вынесенага на ўсеагульны агляд: рэаліці-шоў, ток-шоу, інфармацыя пра жыццё зорак
31. Прыватная прастора ў інтэрнэце: старонкі ў сацыяльных сетках, блогі
32. Працэс медыяўспрымання (вобразнае абагульненне, сінтэз элементаў слоўнага, гука-зрокавага і прасторава-часовага апавядання, суперажывання і сатворчасці)
33. Асноўныя заканамернасці і асаблівасці медыяўспрымання (генетычныя, ўзроставыя, сацыяльныя, нацыянальныя, прафесійныя і інш.)
34. Асноўныя ўзроўні медыяўспрымання: першасная ідэнтыфікацыя; другасная ідэнтыфікацыя з персанажам медыятэксту; комплексная ідэнтыфікацыя з аўтарам медыятэксту.
35. Рэклама, брэндывг і PR як феномены медыякультуры. Палітычныя, камерцыйныя і гуманітарныя тэхналогіі ў медыякультуры

36. Тэорыя «спажывання і задавальнення» як тэорыя абмежаванага ўплыву медыя
37. Медыя-пасярэднікі – сацыяльная група ў культуры інфармацыйнага грамадства
38. Афармленне масавай камунікацыі як сацыяльнага інстытута. Шоу як прынцып арганізацыі рэальнасці
39. Медыякультура як палітыка. Спосабы прэзентацыі палітычнага ва ўмовах татальнасці СМІ
40. Шоу як прынцып арганізацыі палітычных кампаній. Інфармацыйныя і псіхалагічныя вайны
41. Базавыя палажэнні «ін'екцыйнай» тэорыі медыя
42. Прыватная прастора ў СМІ і Інтэрнэце
43. Прадстаўленне штодзённага вопыту ў медыясферы
44. Праблематыка свабоды ў медыякультуры
45. Уключэнне формаў андэграўнду і супраціўлення ў камерцыйную відовішчную культуру
46. Глобалізацыя і пратэстныя грамадскія рухі
47. Будучыня медыякультуры. Стратыфікацыя медыякультуры
48. Гендэрныя аспекты функцыянавання медыякультуры
49. Сутыкненне гендэрных страт («вайна мужчын і жанчын»)
50. . Праблема фіксацыі і перадачы культурнай спадчыны
51. Самабытнае (нацыянальнае) і агульначалавечае ў культурнай камунікацыі
52. Праявы культурнага таталітарызму ва ўмовах двухпалярнага свету і ў канцы XX – пачатку XXI стст.
53. Некрытычнае запазычанне заходніх навацый у медыякультуры Беларусі. Перадумовы поспеху масавай медыякультуры (забаўляльнасць, сістэма «эмацыйных перападаў», ўлік тыпалогіі медыяўспрымання і інш.)
54. Асноўныя тэксты медыякультуры: у літаратуры, кіно, музыцы. Інтэрактыўнасць і камунікацыя на радыё і тэлебачанні
55. Мабільная сувязь, СМС-паведамленні, зносіны ў сетках: патрэба ў бесперапыннай камунікацыі і залежнасць ад яе
56. Сімуляцыі і рэальнасць: асноўная праблема XXI стагоддзя. Прагнозы развіцця медыякультуры.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ УВО

Назва вучэбнай дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала праграму (дата, № прат.)
1	2	3	4
Тэорыя медыякамунікацыі	тэхналогіі камунікацыі	Змен не патрабуецца	Заўвага няма, пратакол №14 ад 01.06.2018